

Skaitymai

Nr. 24 (30)

Augsburgas, 1946 m.

birželio mėn. 15 d.

II metal

MARTI

Nieko nevykusi, motušele, roki
keisti Jonukai vesti, tegul ieško mergos su gera dalia . . . apimokosim
šiek tiek skolas . . . Nepali niekur ne
nosies išlekti, laimėjusiai karčiamoje.
Kaip apstos, vienos — palūky, kitas
šieno, pasėlio, kitas vel, kaip vel-
nias, prisipyręs kamantinės „Kuo-
met atiduos? kuo met atiduos?“, ro-
dos, kad nieko daugiau nė šneketi ne-
bemoja.

— Užtat ko vaikiojies po karčie-
mas? — prikišo pati.

— Kadie kaip nesovorūmėj, oti,
bet kaip apstos mėsote, tai šemites
tari vestis ant puskyvories, bepigū dar,
kad ta užlektu. Tas pōe to, tas prie
to, beveizidat į kelis batelius įvare, o
kaip pasigera — tikri velniai įmany-
tų suplėdyti už tas kiplo skolas. . .
Atiduosiu gyvenimą, tešdino vaikas,
tegul mokėsis, niekur nebesiklūti.

— Kelptis, kaippis, to betriko! Ati-
duok vieša, puskai vaikas bevedžis
mūs už člapus! Aš oveduosiu, nes-
ėjusiu, kol tik gyva! — šaukė pati
kaskart didžiau įairčesana. — Nepa-
duosiu samčio, sugorisi ponios ant
savo galvos, aš nemodelysiu kąsnio iš
marčios rankų, ta nebus, neprakau!

— Na . . . na . . . na, taršok netaršok-
josi, kaip žydo ratali Gyvenk, gy-
venki nepadauti, o kaim išeksavos
skolšimka, bus tau šmėkt per dan-
tia. Bono tau marti aprandą suskisti?
Nelaidyk liežuvio — ir bus gerai.

— Dėl mano liežvio ištekis mar-
ti, — atšovė pati, — bet tau tai už-
ruks, nebeturėsi iš ko sprogti. Kas
padarė tas skolas? mašos visą gyve-
nimą pravare! per gerkiel! Ar nega-
lėtum dar gyventi dora! ogdamos?
Mašas, berods, prakuta, bet to ne-
smekai. Ant galo marčią užsėdinai ant
spraudo, palauk, išmūnysi tū! . . .

— Tyšk, na! — sulauko vyras, —
Tuoį gauti į sruki! Kaip sąsias, taip
ir bus. Jonukas vea, gaus pasipir-
ti, ir galėsim gyventi, kaip gyvena.

— Nebent laip, tai priduonia, — taro
motina. — Aš šeimūninkesniu, o marti

tegul sau būna ant šalies, paršonė
sau duonos.

— Liepsia Jonukai pasprašyti Ma-
taisia į piršilus, — šnekojo tėvas,
— ir tegul oina pas Driešio Katrę;
nors ne išlėl alėki, bet pūgai kaip
jėi rankoje. Deoda fetaris šimtes ir
dalis nemaža, o mano gyvenimas nors
ir apgrūvęs, bet bomo gera. Nešau-
dės Driešas, ogi ir Jonukas ar ne
vyras . . . ir iš stamens, ir iš Ho-
mens, paties mergai.

Zemaitė

Bronė Buivydytė

Rugiagėles

Kai snūglo
Patekėsis,
Tū pravydo gėles,
Sumirgėjo
Zaboj pievoj
Mėlsvos žuogiagėles.

— Kom pražydo,
Susičbavo
Tiek mėlsvų žiedėlių?
Cauška, klausia
Dukrūtelė
Savą senulvėn.

— Jau, dukrūtelės,
Sieno išauči
Rengis bernušėliui.
Tui Dievulis
Puošia pievas,
Ir klešči žiedėliai.

Ir dukrūtes
Mergūtelės
Zėrli, šnekučiaioja
Klausos: toli
Bernušėliui
Pievoj sudamuoja . . .

Ir supranta,
Kom čia pievoj
Tiek mėlsvų žiedėlių . . .
Kiek mergėlių
Grobėlių,
Tiek ir varnikėlių . . .

— Šitaigi tau! Ką gi brėšiškyres
tą pajaudė, dūnosų pataikina, va-
liūke! — pakilo šaukti pati. — Iš-
pina, išpastyta, išlaistaisi, traukti,
ausšūnata, krašmoluota, ir eis pa-
vyrui, kaip pūšle. Ne gano į bažnyčią
išskėvarkliuota, bet ir ne amnus iš-
spūošusi, kaip pana, iš šieno grėbtė
— apvalkėta baštas, škotėtilis, pri-
kytėlo išdėliata, kaip iš pieno plau-
kus! Ar tai kurią dieną bus šeimū-
ninkė? Visa likyja, kad išaina su
grėbteliu, o po amaus, sako, nepa-
bina nė kokio darbelio, tik šlavie-
tis, piovinėtis, tai įsė į staklės,
tai šlaviešį nesitvers, vis niekai-
klus, o stekaus darbo rėko. Tūl
tikios longvaderbės nepralau. Man
nereik cackų pacackų man roki to-
kios pat purvabūdės, kaip ir aš pati!

— Na, motin, ką to čia pliausk?
Kas gi tuos darbus nudėba? Jūk
Driešas kitos mergos nesavada. Ka-
trikė viena tėra tėvas toks šerėdėlis,
spanfilis prie daršo, kaip ir aš pati!

— Ką čia man gičėti! lyge aš ne-
šinau. Mergos darbas darbai nevygi.
Žiūrėk, pas juos ir namuose išlavie-
nėta išdalkūta, tiek po vidų, tiek
klemelyje, niekur šapėlio, niekur
sūlavėlės, lovos pataisytos, baltio-
lės. Tūlia patėkėnė, kaip Katrėkė,
ant to ir galėta. Mėliau dėt, šnečias
eš jai cackytis! Jau kad duošiau,
pasimtu ji darba! Tėvas to nešėrė,
piūgus tik kala ir kala; apkroves
šimtais tą savo pajaudėti, iščiū kom
nors, apmaus dora vaikė.

— Nė kokio apmavimo čia nebus,
— tarė tėvas. — Kad pinigų duos,
nėra ko šėrėti į išėnq; iš falkos
sviesto netepsi, by tik šimtus pa-
sicleis, kita nieko nereik.

— Argi tu neagalėtumėi šimtas
skėlėdyti ir be marčios? Jūk tavo
gyvenimas vertesnis už Driešio, o pūkas
oni, kaip juo, per tą prakėktę ama-
vę! — bambėjo pati.

— Bopė aš iš tavo kšėnės geriau! —
sulauko vyras. — Kas tau darba, aš
ne tavo geria. Mano žemė, mano
gyvenimas, mano viešas, turis valgi;
gėltė vienas viską pragėti. Ką tu man
padarysi? Jau to plėpėsi ir gnylosi —
juo pašėliau geriau; žinok, jog tavo